

Összefoglaló az elnökség június 25-én tartott üléséről

◆ **Zsákó László**, a Tehetséggondozási Szakmai közösség elnöke rövid összefoglalót adott az országos informatikai versenyek szervezéséről. Örömmel nyugtázta, hogy az elmúlt tanévben 11.000-nél több versenyző indult, amely létszámot csak a matematikai és az angol tantárgyi OKTV létszám múlta felül.

Beszámolt az olimpiai felkészítőkről is, amelyek eredményeként tehetséges csapatok indulnak mindkét informatikai diákolimpián (CEOI és IOI).

Péceli Gábor az elnökség nevében megköszönte a szakmai közösség és a versenybizottságok évek óta tartó kiváló munkáját.

◆ Megkezdődött a Társaság 3 éves programjának előkészítése. Az elnökség egyetértett abban, hogy a már futó, sikeres programokat tovább kell vinni és folyamatosan fejleszteni kell, illetve megállapodás született abban is, hogy melyek azok az új kezdeményezések, amelyeknek mindenképpen jelentősebb hangsúlyt kell majd kapniuk a következő három évben. Az elnök várja az elnökség tagjainak véleményét, ötleteit a további megújulásra, az esetlegesen kiválandók helyettesítésére, új szakmai irányokra vonatkozóan.

◆ **Alföldi István** beszámolt az infokommunikáció terén munkálkodó

non-profit szervezetek és a kormány képviselői között június 9-én, a Miniszterelnöki Hivatalban lezajlott egyeztetésről: a nonprofit szervezetek válságkezeléséről szóló állásfoglalása az 1–2. oldalon olvasható.

Elhangzott, hogy az NJSZT támogatja a Nemzeti Digitális Közmű megvalósítását is. Elismerve az infrastruktúra alapvető fontosságát, hangsúlyozzuk a nemzeti szélessávú közösség nélkülözhetetlenségét.

Részletesen 1. „Állásfoglalás a Digitális Közmű megvalósítása ügyében” című írást a 2. oldalon.

7/2009. (06. 25.) sz. határozat

Az elnökség elfogadta a 2009. júliustól – december 31.-ig szóló munkatervét.

Szakmai érdekképviselő

Kiút a válságból

Tizenhat informatikai és távközlési szervezet:

- ◆ a Neumann János Számítógéptudományi Társaság,
- ◆ a Hungarnet Egyesület,
- ◆ a Hírközlési Érdekegyeztető Tanács (HÉT),
- ◆ az NT Nonprofit Közhasznú Kft.,
- ◆ az IT Mentor Egyesület,
- ◆ a Magyar Emberi Jogok Alapítvány,
- ◆ az Információs Társadalomért Alapítvány,
- ◆ az INFORUM,

- ◆ a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács,
- ◆ a Magyar Tartalomipari Szövetség (MATISZ),
- ◆ a Puskás Tivadar Közalapítvány,
- ◆ a BME Informatikai Központ,
- ◆ a Magyar Teleház Szövetség,
- ◆ az Infonia Alapítvány,
- ◆ a Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület (HTE), és
- ◆ a Távközlési Országos Szövetség közös állásfoglalást és ajánlást készített „**Kiút a válságból – Nonprofit informatikai és távközlési szakmai szervezetek ajánlása**” címmel.

Ennek – az érintett minisztériumok vezetőivel történt – megbeszélését 2009. június 9-én tartották, ahol az NJSZT képviseletében **Alföldi István** összefoglalóan elmondta: A magyar társadalom digitális kultúrájának folyamatos fejlesztése az ország gazdasági versenyképességének és társadalmi kohéziójának egyik alapfeltétele. A fejlesztés egyik fő iránya mindenképpen a felhasználók képzésének felgyorsítása és tömegesítése kell le-

gyen, ezzel ugyanis jelentős hatékonyságnövelés érhető el, tekintettel arra, hogy a lakosság 43%-a soha nem használt még számítógépet, illetve internetet, ráadásul a vállalkozások jelentős része is legfeljebb kezdetleges felhasználói ismeretekkel rendelkezik. (folytatás a 2. oldalon)

A tartalomból

Állásfoglalás Digitális Közmű megvalósítása ügyében (2. o.)

Az internet használat pszichológiai és társadalmi haszna és... (4. o.)

A nem internetezés okai (7. o.)

E(1)CDL (8. o.)

Szakmai szervezeteink (9. o.)

Rendezvénysoroló (10. o.)

Versenynyútás (12. o.)

Nyári melléklet (13 – 16. o.)

Az Európai Bizottság a „jólétben való öregedés” biztosítását tűzte ki célul az informatikai és infokommunikációs cégek fejlesztői elé, ezt támogatja, erősíti, finanszírozza: Magyarországnak élnie kell ezzel a lehetőséggel. Mindennek érdekében az informatikai és távközlési szakma konkrét javaslatokat dolgozott ki a kormányzat számára, amelyek között természetesen hangsúlyosan szerepel az infokommunikációs eszközök széles körben való megismertetésének szükségessége, az alap szintű internet-oktatás és mentorálás támogatása, a digitális szolidaritás, az e-befogadás megteremtése. A társadalmi esélyegyenlőség megteremtésének legfontosabb és legdinamikusabb feltétele a digitális esélyegyenlőség, amelyet az EU „e-Inclusion, e-Befogadás” programja jelenít meg. Magyarországon reális cél az, hogy 2014-ig további 2,5 millió magyar polgár váljon az információs társadalom polgárává, ami lehetővé teszi számukra, hogy új fejezet kezdődjön életükben, közösségre találjanak, munkához jussanak, egészségük és életminőségük javuljon, információhoz jussanak, új módon éljenek és tanuljanak. E területen kell felhasználni az uniós forrásokat, és intenzív részvételre kell serkenteni az informatikai és infokommunikációs vállalkozásokat is.

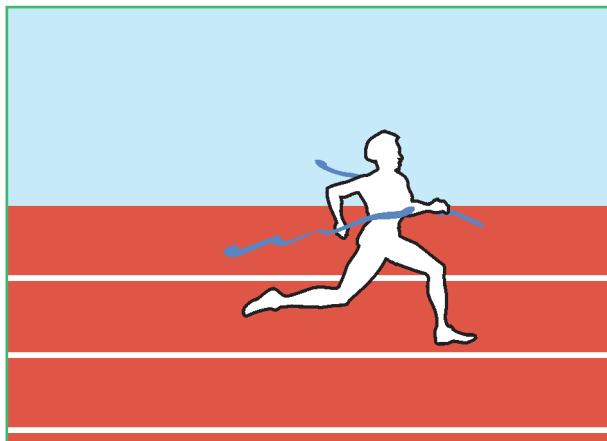
Hasonló állásfoglalást adtunk ki „**Állásfoglalás a Digitális Közmű megvalósítása ügyében**” címmel, amit az alábbiakban ismertetünk (ez utóbbit a honlapunkon is közzöljük.)

Az NJSZT állásfoglalása a Digitális Közmű megvalósításának ügyében

A Digitális Közmű célja a valódi szélessávú internet hozzáférés lehetőségének megteremtése az ország egész területén (minimum 6 Mbps a jelenleg szélessávnak definiált 256 Kbps helyett). Ehhez szükséges a települések kétharmadán meglévő, piac által nem kezelt infrastrukturális hiányosságok kezelése. A Digitális Közmű keretében nagy teljesítményű, homogén optikai körzethálózat kerül kiépítése, 2300 település elérésével. Ezzel elkezdődhet

az EU és OECD átlagától való digitális lemaradásunk felszámolása. (A lemaradásunkat jelzi, hogy Magyarországon költik fajlagosan a második legtöbbet az EU-27 országai közül telekommunikációs szolgáltatásokra, ugyanakkor az OECD 30 országának rangsorában a 25. helyen állunk a szélessávú elterjedtsége szempontjából).

A Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) kívánatosnak tartja, hogy Magyarország teljes

területén lehetővé váljon a valódi szélessávú internet-hozzáférés. Az új infrastruktúra kiépítése és fenntartása egyszerre jelenti a gazdasági és társadalmi fejlődés egyik feltételét és hatóerejét: a nemzetek versenyképességi indexeinek összevetéséből egyértelműen kiderül, hogy a szélessávú internet elterjedtsége erős összefüggést mutat az ország versenyképességével, ezáltal a tökevonzó képességével.

A gazdaságilag fejlett országokban már felismerték, hogy a digitális korok új kihívása a szélessávú infrastruktúra megteremtése, és hogy ennek megvalósításához határozott állami, önkormányzati lépésekre is szükség van. Az NJSZT támogatja azt az elképzelést, hogy a Digitális Közmű állami forrásból jöjjön létre, tekintettel arra, hogy a megcélzott települések üzleti szempontból nem elég vonzóak a távközlési piac befektetői számára, így állami közreműködés nélkül ezen településeknek helyzete egyre kilátástalanabbá válna. A Digitális Közművel azonban a magyar kormány olyan közhasznú infrastrukturális beruházást hajtana végre, amely rövidtávon serkenti a gazdaságot, ugyanakkor hosszú távon segíti az elszigetelt területek fel-

zárkózását és gazdasági vérkeringésbe való bekapcsolását.

A Digitális Közmű megvalósítása minden állampolgár számára egyenlő esélyeket biztosít a munka, a tanulás és az életminőség terén.

Az NJSZT kiemelten fontosnak tartja, hogy a valóban szélessávot igénylő, rendkívül pozitív gazdasági és társadalmi hatásokkal járó alkalmazások elterjedése végett épüljön ki a Digitális Közmű, ugyanakkor legalább olyan szükségesnek látja azt is, hogy az infrastruktúra kiépítése mellett ugyanolyan mértékű támogatás jusson az ismeretek fejlesztésére (beleértve a készség- és tartalomfejlesztést), illetve az emberek motiválására, a valódi igény felkeltésére is.

Az NJSZT úgy gondolja, hogy a Digitális Közmű létrehozása több szinten is hozzájárul a gazdasági növekedéshez. A valódi szélessáv elterjedése az induló beruházás egyszeri gazdaságélénkítő hatásán túl számos csatornán keresztül serkenti a gazdaságot.

A Közműre épülő új alkalmazások új IKT szereplők megjelenését eredményezhetik, és új munkahely-teremtési lehetőségek adódnak majd a távmunka szélesebb körű elterjedéséből is. A foglalkoztatási mobilitás növekedése egyben az üzleti vállalkozások terjeszkedési lehetőségeinek bővítését is eredményezi.

A Közmű segítségével elérhető oktatási tartalmak, szolgáltatások hasznát és fontosságát nem nagyon kell magyarázni. Nem mellékes szempont az sem, hogy a hátrányos helyzetű kistérségek bekapcsolásával a távoktatáson keresztül csökkenthető az elmaradott területek rendkívül magas munkanélküliségi rátája.

A projektnek lehetnek pozitív környezetvédelmi hatásai is. A CO₂ kibocsátás például csökkenthető azáltal, hogy a videokonferencia és egyéb interaktív alkalmazások bevezetésével csökken a tanulók, dolgozók utazási igénye.

Még ennél is jelentősebbek az egészségügyi kiadások csökkentéséből származó előnyök. A kórházak összeköttetése, a tudásbázis jobb kezelhetősége révén javítható a pontos diagnózisok aránya, így a kórházi betegnapok

száma csökkenthetővé, az idősebb betegek felügyelete távolról is megoldhatóvá válik. Az egészségügyben érintett szereplők (orvosok, betegek) között újfajta, minőségileg magasabb szintű kommunikációt lehet megteremteni (online szakmai konzultációkkal, távdiagnózissal, egészségügyi adatbázisok elérésével, online betegtájékoztatási rendszerekkel, online orvos-

beteg kapcsolattartással). Ezt a programot kívánja támogatni az NJSZT által vezetett eVITA nemzeti technológiai platform is.

Az NJSZT tehát határozottan támogatja a Digitális Közmű koncepció megvalósítását, és üdvözlí a magyar állam elkötelezettségét abban, hogy ezzel az infrastrukturális beruházással hozzájárul a magyar versenyképesség

növekedésének gátat szabó digitális szakadék felszámolásához.

Hasonló eltökéltséget és tetterekészséget látunk nélkülözhetetlennek a digitális írástudást tömegessé tevő, az alapvető számítógép-használói ismereteket több millió honfitársunkhoz két-három éven belül eljuttató programok támogatásában is.

IVSZ: harmonizálni kellene a forrásokat

Az állami központi informatikai és telekommunikációs (ITC) beruházások növelése a gazdaság egészére is jótékonyan hatna – mondta *Keresztesi János*, az Informatikai Vállalkozások Szövetségének (IVSZ) elnöke egy június 18-án megtartott sajtóbeszélgetésen.

Klotz Tamás, a szervezet főtitkára hozzátette: Magyarországon nem csak digitális írástudatlanság van, hanem

jellemző a digitális sükettség is, mivel az állam irányítói, a politikai döntéshozók nem hallják meg, hogy ilyen típusú beruházásoknak multiplikátor hatása van.

Keresztesi János szerint nem pluszpénz kellene az ITC-fejlesztésekhez, csak össze kellene hangolni a most rendelkezésre álló forrásokat.

Világgazdaság,
2009. június 19., csütörtök

e-VITA

Az ágazati elvárások és az informatikai megoldások címmel került sor az IME VII. Infokommunikációs Konferenciájára. Az NJSZT eVITA programjáról *Alföldi István* tartott előadást „e-VITA: infokommunikáció az EGÉSZ-ség szolgálatában” címmel.

Az elektronikus megoldásokat, az e-Health már ma is elérhető lehetőségeit egy rövid filmben mutatta be. Az e-VITA az egyén egészségének, életminőségének, életvitelének javításán keresztül kívánja az emberi életminőséget javítani, erre utal az új szlogen, az EGÉSZ-ség is. Az EGÉSZ-ség pro-

jekt célja fontos célkitűzése az állampolgárok egészségtudatos magatartásának formálása érdekében nemzeti stratégia kialakítása. Az e-VITA platformon belül fognak e feladatokat megvalósulni.

Hiánypótló témát dolgozott fel a GE Healthcare Magyarország nevében *Bodnár Attila*. Az „Egészségmegőrzés, otthonápolás informatikai támogatása” című előadásában két témakörrel adott

összefoglalót. Miközben bemutatta telemedicina technológiai hátterét, megállapította, hogy sokféle orvosi műszer van már a piacon, de igazán értékelhető eredményt ezek önmagukban nem érhetnek el. Kijelentette, hogy paradigma váltásra, vagyis a technológiák integrációjára és új típusú szolgáltatási modellek kiépítésére van szükség ahhoz, hogy a telemedicina önálló iparágga válhasson.

A blokkot lezáró beszélgetés során több érdekes kérdés hangzott el, első sorban az e-VITA és a telemedicina K+F területéről.

IME/8. évf. 5. szám/2009

CISCO – IT ESSENTIALS OKTATÓKÉPZÉS INGYENESEN

A közelmúltban megjelent és az angol mellett már magyar nyelven is hozzáférhető a Cisco Hálózati Akadémia új tananyaga, az

IT ALAPISMERETEK (IT ESSENTIALS PC HARDWARE AND SOFTWARE 4.0).

A képzés eLearning rendszerű, informatikai előismeretek nélkül, minden korosztály számára elsajátítható ismereteket nyújt az otthonokban, munkahelyeken vagy az iskolákban megtalálható számítógépek és laptopok

- ◆ kezeléséhez ◆ bővítéséhez, ◆ hibaelhárításához, ◆ a számítógépen futó programok telepítéséhez,
- ◆ a hardveres és szoftveres hibák felismeréséhez.

A HTTP Alapítvány 2009. augusztus 12-től 14-ig és augusztus 17-től 19-ig, összesen 6 napban, bevezető jellegű ingyenes oktatóképzést szervez Cisco Lokális Akadémiák és a Cisco Hálózati Akadémia iránt érdeklődő, új belépő oktatási intézmények tanárai és oktatói számára.

A képzés elvégzésével a kiképzett oktatókkal rendelkező intézmények számára lehetőség nyílik az IT Essentials képzés oktatására, és a Cisco Lokális Akadémiává válásra. Azok az oktatók, akik szeretnének részt venni az oktatóképzésen, az alábbi oldalon regisztrálhatnak 2009. július 15-ig.

<http://www.netskills.hu/itekepzes/>

Az internethasználat pszichológiai és társadalmi haszna és veszélyei

A 2009. május 26-i „...a kockázatokról és mellékhatásokról kérdezze meg...”
című NJSZT konferencia nyomán

„Veszélyesen élni?” című előadásában Csepeli György, a MeH politikai főtanácsadója nemcsak az internet, hanem a globalizáció valamennyi fontos veszélyeztető tényezőjét megemlítette az előre láthatatlanságtól a szervezett felelőtlenségig, az élelmiszerekben, a gyógyszerekben rejlő káros hatóanyagoktól a klímaváltozásban rejlő fenyegetettségig.

A kiszámíthatatlanság legalább annyira kelt szorongást, mint illuzionizmust az emberekben, akik aztán könnyen bedőlnek a hamis próféták ígéreteinek. Ebbe a globális veszélyeztetettségbe illeszkedik az infokommunikációs technológia által közvetített fizikai és logikai fenyegetettség. Az informatikai eszközöket használó saját maga is veszélyeztető tényező, hiszen véletlenül kitörölheti, felülírhatja saját adatait. Ennél is nagyobb veszélyt jelent azonban az illetéktelen betekintés, az engedély nélküli másolás vagy módosítás.

A hálózati eszközök elleni támadások sokfélesége szinte elképesztő; szimpla felsorolásuk is hosszú listát eredményez. A hardver elleni támadások közül a legismertebbek a jogosulatlan belépés, a gépidőlopás és a mikrochip jogtalan másolása. A szoftver ellen irányul a szoftverlopás, illetve a programmanipuláció, az adatok ellen pedig az adatlopás és manipuláció. Mindezeket túl egyre nagyobb károkat okoz a számítógépes csalás, a kémkedés, a szabotázs, a hacking, illetve a közvélemény számára talán legismertebb károkozó, a vírusprogramok terjesztése.

Jelentős anyagi veszteséget okoz a felhasználóknak a haszonszerzési céllal folytatott számítógépes csalás, amely a bankkártyák adatainak megszerzésére irányul. A jogtulajdonosok oldalán kimutatható bevételcsökkenést okoz a szerzői jog által

védett művek, illetőleg számítógépes programok illegális használata, tiltott kereskedelme.

Jogsértésnek minősül a gyűlöletkeltő, pornográf vagy más jogellenes tartalmak létrehozása a világhálón, de ide tartozik a személyes adatok jogosulatlan kifürkészése és illetéktelen személy számára történő hozzáférhetővé tétele, az elektronikus kommunikáció tiltott lehallgatása is.

Csepeli György számos további veszélyre hívta föl a figyelmet, amelyek ellen a helyes válasz nem a ludдитizmus, a pánik vagy a szorongás. Együttműködésre, önszabályozásra, felvilágosításra és oktatásra, valamint az érdekeltek közötti összefogásra van szükség az egyre gyakoribb támadások kivédése, elhárítása érdekében.

Szabó György, a BME Fotogrammetria és Térinformatika Tanszék oktatója „Virtuális világ és valós térutópiák, realitás, veszélyek” címmel igen érdekes előadást tartott arról, miként érzi magát az ember a végtelen térben, és hogyan próbál úrrá lenni rajta. A kultúranropológiai, művelődéstörténeti vonulatra felfűzött gondolatsor kezdetén az antikvitás egyik bálványa, Atlasz állt; vállán az egész földgolyó súlyával. Sokakban nem is tudatosodik, hogy amikor mindenre kiterjedő védelmet követelnek, lényegében azt akarják:

az állam vegye át Atlasz szerepét.

Ma, amikor a téradat-piacon is a profitérdek uralkodik, joggal tehetjük föl a kérdést: tartja még valaki az eget? Ki mondja, hogy ez a feladat csak az istenekre tartozik? Mi magunk is segíthetünk! Hogyan? Mivel? Együttműködéssel, az információs társadalom erősítésével, a használok véleménynyilvánítására is alkalmas Web2 kiszélesítésével.

Ma az eddigieknél sokkal látványosabban folyik a harc a tér feletti uralom megszerzéséért. Nem is gondolnánk, milyen fontos tényező ebben a humán térszemlélet kialakulása. Ehhez azonban az embereknek beszélniük kell a tér nyelvén – azaz, ismeriük kell a térképeket, a térinformatikai alkalmazásokat. Régen, a tökéletlen adatok, eszközök és technológia birtokában másképpen modellezték a való világot, mint ma. Néhány éve a civil életben robbanássze-

rűen terjednek a helymeghatározó eszközök, amelyek – számos előnyük mellett – legalább ennyi fenyegetettséget is hoztak az életünkbe. A GPS készülékeket egyenesen „le kell butítani”, mert különben akár milliméter pontosságú helymeghatározásra is képesek. A WIFI, a GSM technológiájú mobiltelefonok és a GPS készülékek nemcsak vevőként, de adóként is működ(het)nek, így ezek használatával mi magunk járulunk hozzá a személyes terünkkel kapcsolatos információs önrendelkezési jogunk korlátozásához.

Rácz Bencze, a Fusiongate Kft. ügyvezetője már előadásának címében is a következőre hívta föl a figyelmet: „Nem is gondoljuk, milyen egyszerű feltörni”. A támadások egy része tudatosan, kívülről jön, de a gondatlan, vagy „csak” tudatlan felhasználók legalább ekkora kockázatot jelentenek az informatikai rendszerek szempontjából.

Alapelvként leszögezhetjük, hogy feltörhetetlen rendszer nincs, csak olyan rendszer van, amelynek a kiiktatása többbe kerülne, mint a megszerezhető érték. Tehát: az a biztonsági rendszer, amelynek kiiktatása nagyobb erőforrás-mennyiséget igényel, mint az általa védett dolog értéke, biztonságosnak mondható. Igaz, hogy minden rendszer feltörhető, de az is igaz, hogy minden hacker elkapható – a rászánt erőforrás mértékétől függően. Nemcsak az a cél, hogy minden támadást megakadályozzunk, hanem az is, hogy a támadásokat észleljük, és megállapítsuk, sikeresek voltak-e!

A jelszavas védelem legnagyobb problémája maga a jelszó. Sok felhasználó nem érti, miért van szükség a jelszavak folyamatos cseréjére, állandó és fokozott védelmére. Az utóbbi években a gondatlanság egyik legelterjedtebb eszköze a pendrive lett. Vannak felmérések, amelyek szerint a felhasználók 90%-a veszített már el, vagy talált meg pendrive-ot – és ez utóbbiba bele is nézett! A felmérésben megkérdezett alkalmazottak 77%-a tárol céges adatokat a saját pendrive-ján. Sajnálatos módon a cégek jelentős hányada reaktív, nem pedig proaktív módon reagál ezekre a helyzetekre.

Az információbiztonsággal kapcsolatos harcnak soha nem lesz vége. Tudomásul kell venni, hogy nincs egyetlen és végleges megoldás – csak folyamatos küzdelem van. Az adat érzékenységének és értékének megfelelő védelmi rendszerre van szükség.

Ha egy szóval kellene felelni a *Debinszky Ferenc* által föltesztelt kérdésre: „Biztonságos-e az ügyfélkapu?” – a válasz határozott „igen!” lenne. A kormány-főtanácsadó ennél sokkal árnyaltabban fejtette ki a véleményét a jelenleg 760 000 felhasználó által igénybe vett szolgáltatásról, amelynek garantálnia kell a hozzáférhetetlenséget, a hitelességet (megváltoztathatatatlanságot), a sértetlenséget és a folyamatos rendelkezésre állást.

Az Ügyfélkapu kialakításának alapelve: a kockázattal arányos, szükséges és elégséges mértékű biztonság garantálása. Az azonosítás biztonsági szintje az online banki rendszerekével azonos. Komoly eredmény, hogy

a 2006. április 1-jei indulás óta a rendszer több mint 28 millió tranzakciót bonyolított le, és azóta az azonosítás „gyengeségére” visszavezethető biztonsági esemény nem következett be!

Az előadó felhívta a figyelmet az egységes informatikai biztonsági politika kialakításának fontosságára a közigazgatásban – ezt szolgálja az informatikai biztonságról szóló, előkészületben lévő törvény. Az egységes követelmények és módszertanok kialakítása érdekében elkészült a KIB 25. ajánlása (MIBA), illetve a KIB 28. ajánlásának informatikai biztonsági dokumentumai.

Z. Karvalics László, a Szegedi Tudományegyetem docense „Az univerzális kvantor rémuralma, avagy a veszélydiskurzusok logikai szerkezetéről” címmel tartotta meg előadását.

Újabbán a hírek szinte csak negatív történetekről, jelenségekről, az erőszaksubkulturáról, szenvedélybetegségekről, az elsivárosodásról, vagy az adatlopásokról és adathalásatról tudósítanak. Az egymástól eltérő negatív jelenségek közös vonása, hogy bármelyikük egy országos méretűvé dagadó morális pánik alapjául szolgálhat.

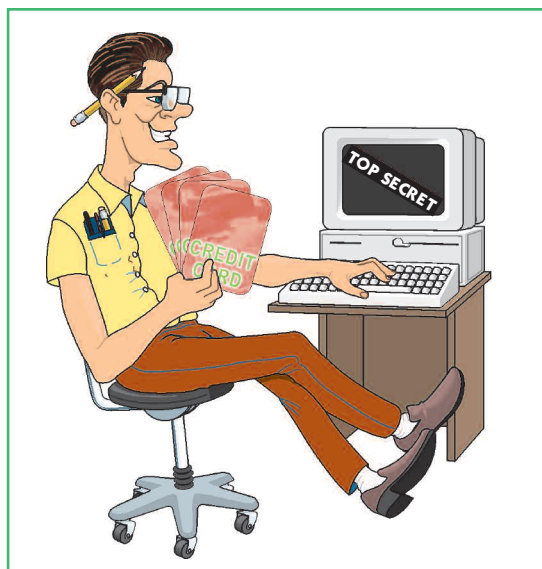
Egy átlagos műveltségű ember nem tudja kivonni magát az ilyen hírek hatása alól: „A Daily Mail beszámolója szerint egy nemrég elvégzett brit kutatás arra a következtetésre jutott, hogy a számítógépek káros hatással vannak az életünkre.” „A számítógép kövérré és nemtörődömmé tesz.” „A számítógép-használat rontja a szemet.”

Hogyan keletkezik a morális pánik? Általában a média gerjeszti, amikor egy bűncselekményről olyan kontextusban számol be, mintha a büntetett az általános társadalmi trend része lenne. Így lehet egy elszigetelt jelenségből eljutni a lakosság félelemérzetének növeléséig, amelynek már egyenes következménye lesz a rendőri erők mozgósítása, a politikai befolyás növelése.

A szóhasználat is része a jelenségnek: „online pornó”, „öldöklős prog-

ramok” és hasonló kifejezések özönével találkozhatni. Miután a kiinduló állítások kontextus nélküliek, a következtetések is öngerjesztőek lesznek. A veszélydiskurzusok megoldás nélkül maradnak; a valóságos megoldás helyét átveszi a pótcselkevény, és az ebből adódó hamis megnyugvás.

Sík Zoltán a következő címmel tartott előadást: „Mellékhatások a social engineeringtől a cyber háborúig”. Az internet előnyeit és hátrányait mindenki élvezi. A biztonság megteremtésével kapcsolatos feladatok: a számítógép, illetve a használt szoftverek védelme, illetve a személyi biztonság megteremtése.

A kulcsszó az információs hadviselés, amely az ellenfél felett való versenyelőny megszerzése érdekében folytatott információ-használatot és menedzselést jelent – vagyis a célja az információs fölény megszerzése és megtartása. Az információs hadviselés lehet védelmi, vagy támadó jellegű. A célok között szerepelhet a számítógépes rendszerek megbénítása, a működés megbízhatatlanná tétele, adatlopás, adathalászat, megfélemlítés, megfigyelés, hamis adatok bevitele, fenyegetés, zsarolás.

A kibernetikai hadviselés részben a stratégiai jelentőségű infrastruktúrák (közművek, bankok stb.), de kisebb-nagyobb cégek, vagy magánemberek bankszámlái, adatai ellen folyik. Meg kell határozni egy ésszerű biztonsági szintet, és ezt meg kell

teremteni a cégünk vagy saját magunk védelme érdekében.

Vajda Zsuzsanna a kisgyermekes számítógép- és internet-használatáról beszélt „Kisvakond on-line. Kisgyermekes a számítógép előtt” című előadásában. Sok szülő dicsekszik azzal, hogy 2–3 éves gyermeke már „tud számítógépezni”. A vizsgálatok nem azt igazolják, hogy a gyerekek spontán érdeklődését felkelti a számítógép – sokkal inkább azt, hogy a szüleiket utánozzák, illetve az amúgy kevés közös időt osztják meg azzal, hogy a szülő ölébe keredzhetnek, mialatt ő a számítógépet használja. A kisgyerekek kiszolgálására

„adatalany”-nak minősül. A jogrend vélelmezi, hogy az adatalany minden szempontot mérlegelve hoz döntést a személyes adatairól. Ezzel szemben a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a virtuális világban erőteljes tájékozatlanság jellemzi a felhasználókat, akik ezáltal kiszolgáltatottakká válnak.

A bizalom hiánycikké vált. Ennek a hiányosságnak a felszámolására az Európai Bizottság kidolgozott egy programot, melynek célja a magán-szféra védelme, a tartalom-letöltéssel kapcsolatos jogbiztonság megteremtése, a fogyasztókkal élők joggyakorlásának elősegítése, az online fizetések iránti bizalom erősítése.

„Kukkoló társadalom – avagy van-e még függöny a virtuális ablakunkon?” Dr. Székely Iván, a BME és a CEU docense szerint először azt érdemes tisztázni, ki figyel meg kit? Egyenlő helyzetben lévő felek egymást, saját akaratukból? Vagy az erősebb a gyengébbet? Netán a Nagy Testvér a kistestvéreket, vagy a Kis Testvérek a még kisebbeket? Lehet, hogy mindenki mindenkint megfigyel?

A megfigyelésre jellemző az információs aszimmetria – vagyis, hogy a megfigyelő az erősebb fél. További jel-

lemzője, hogy a megfigyelés titkos (vagy nem átlátható), illetőleg nem kívánt esemény az emberek életében. A megfigyelés nem egyenlő az észleléssel, az átláthatósággal, illetve a nyilvánossággal.

Számos újképletű példát lehetne felhozni a megfigyelésre. Ki gondolná, hogy ide tartozik az embereket hűs-vér valóságukban megfigyelő Google StreetView program? Egyre több helyen láthatók biztonsági kamerák, sokszor anélkül, hogy figyelmeztetnék az arra járókat. Az interneten keresztül férkőznek hozzá legféltebb titkainkhoz a webpoloskák, a spyware programok.

Korábban még voltak/lehettek ilyen és hasonló illúzióink: a technika megoldja a társadalmi problémákat. Vagy: az „informatikailag vezérelt”, „összehuzalozott”, digitális

társadalom jobb lesz az előzőeknél. Mára nagyjából beigazolódott, hogy ez nem igaz: a társadalmat nagy hiba „jó emberekre” és „rossz emberekre” osztani.

Székely Iván egy nemzetközi felmérés tapasztalatait is megosztotta a hallgatósággal. Nem meglepő módon valahol a középmezőnyben foglalunk helyet az adatvédelemmel és az ehhez szükséges technológiával kapcsolatos ismeretek terén.

Mit lehet tenni, hogy ne következzen be a magánélet halála, és az emberek nagyobb biztonságban legyenek a világhálót böngészve? Nyilvánvalóan nem az az adekvát válasz, hogy ne használjuk az internetet. Mit válaszol a tudomány erre a kérdésre? Kialakított egy új diszciplínát Surveillance Studies néven. A technológia válasza a Privátszférát Erősítő Technológiák (PET) alkalmazása, amely jelenleg a következő megoldásokat kínálja föl: anonim böngészők, illetve web-bug-, spyware- és cookie-irtók használata, anonim digitális pénzrendszerek alkalmazása, profilgátlók, adat- és hang-rejtjelezők fejlesztése, spam-, illetve a webreklámokat szűrő programok kidolgozása stb.

Mi ebből a tanulság? Nem a „veszély” a lényeg, hanem az önrendelkezés, az autonómia lehetősége, igénye, sorsunk átláthatósága, irányíthatósága – vagyis biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy ki-kik maga dönthesse el, mikor húzza be a digitális függönyt az ablakán.

A konferencia kerekasztal-beszélgetéssel zárult: Talyigás Judit és meghívott vendégei főként arra keresték a választ, mit tehet az oktatás annak érdekében, hogy a felhasználók kellő ismeretekkel felvértezve meg tudják védeni a személyes adataikat, illetve a magánéletüket a nem kívánt hatások ellen.

Dr. Tószegi Zsuzsanna
egyetemi docens

A konferencia prezentációi és a konferenciáról készült fotók megtalálhatók a de.njszt.hu/rendezvenyek/-de2 honlapon.

komoly szolgáltatói infrastruktúra épült ki.

Az előadó felhívta a figyelmet a túl korán kezdett számítógép-használat veszélyeire: nincsen megbízható képünk sem az ártalmakról, sem a haszonról. Az ártalmak között első helyen a mozgáshiányt és az elhízást kell említeni. Az egerhasználat redukált kézmozgást igényel, a számítógéppel rajzoló gyerekek idegrendszerének nagy mozgatópályái nem érnek meg, mivel nem használják őket. További veszélyt jelent az izolálódás a családtól, a társas környezettől.

Az Adatvédelmi Biztos Irodájának jogásza, dr. Szabó Endre Győző is egy kérdést fogalmazott meg előadása címűl: „Kit kérdezzen meg a felhasználó?” Jogi szempontból a tetteiért felelős ember, a felhasználó

A nem-internetezés okai

Az internetről, internet használatáról szóló közlemények, elemzések többnyire a világhálót használókat vizsgálják – azt a 34 százalékot, – aki (a 15–69 éves lakosságon belül) rendszeresen használja az internetet.

Pedig a többség nem szokott internetezni, sőt, a lakosság háromötöde soha ki sem próbálta az internetet, és semmilyen tapasztalattal nem rendelkezik az ott elérhető tartalmakról, szolgáltatásokról.

A 15–69 éves hazai lakosság 59 %-a még sosem próbálta ki az internet használatát, további 7 % pedig ugyan rendelkezik már némi világhálós tapasztalattal, de nem szokott internetezni. A nem-internetezés okaként sokan a technikai lehetőség (számítógép- vagy internet-hozzáférés) illetve az ismeretek hiányát említik, de feltűnő, hogy az internetet nem használók egyharmada úgy gondolja, nincs is szüksége az internetre.

A szubjektív indokok ugyanakkor rendszerint torzítják a valós helyzetet: ma már a lakosság nagy része valamilyen módon képes lenne internet-hozzáféréshez jutni, a „nincs rá szüksége” típusú válaszok mögött pedig sokszor az a jelenség áll, hogy a világhálós tapasztalattal nem rendelkezők sok esetben nem is tudják, mire használható az internet. (Figyelemreméltó, hogy az otthoni hozzáféréssel rendelkezők 12 százaléka nem internetezik!)

Az internet használat mögöttes okainak vizsgálatára és így a nem-internetezés valós indokainak feltárására az NRC kidolgozott egy eljárást, amely alkalmas arra is, hogy szegmentálja a társadalmat az internethez fűződő viszonya alapján. A NetMark indexálás legnagyobb tanulsága, hogy míg az internetezők és a nem-internetezők között a legnagyobb különbség valóban a hozzáférésben figyelhető meg, addig utóbbi csoport ismeretei is szignifikánsan alacsonyabbak a világhálóval kapcsolatban, sőt az internettel kapcsolatos bizalmatlanságuk is nagyobb. A hasznosság dimenziójában: egy átlagos

nem-internetező számára az internet ugyanolyan hasznos eszköz (lenne), mint egy átlagos-internetező számára – a világhálón ő is találna olyan tartalmat, szolgáltatást, amely értékes tevékenységgé tenné részére az internetezést.

A NetMark szegmentáció öt csoportot különböztet meg a világhálóhoz fűződő viszonya alapján.

A 15–69 évesek egyötödét teszi ki az az internettel szemben elkötelezett csoport, amelynek tagjai nem csupán ismerik a világháló kínálta lehetősé-

geket, de bíznak is az internetben és hitelesnek tartják az online tartalmakat – a világháló pedig magas relevanciával bír életükben. Nem véletlen, hogy ebben a csoportban 73 % a rendszeres internetezők aránya, és az otthoni hozzáféréssel rendelkezők 97 %-a használja.

A másik végletet az a 14%-nyi kívülálló csoport alkotja, amely az internettel kapcsolatban hiányos ismeretekkel és az átlagosnál nagyobb bizalmatlansággal rendelkezik, ráadásul a világháló nem is nyújt különösen hasznos tartalmakat számára. E szegmensben mindössze 3 % szokott internetezni, és még az otthoni hozzáféréssel rendelkezők közül is csak minden harmadik használja ki a lehetőséget.

Míg az elkötelezett szegmens típusos tagja fiatal, magas státuszú, nagyvárosban élő férfi, addig a kívülállók körében az 50 év felettiek, az alacsony státusszal rendelkezők és a kisebb településeken élők vannak felülreprezentálva.

Látható, hogy míg az elkötelezettek számára a hozzáférés biztosítása

szinte automatikus internet használatot eredményez, addig a kívülállók esetében még az otthoni világháló kapcsolat biztosítása is csak az esetek kisebbik hányadában ösztönzi az internetezést.

A két szélsőség között ugyanakkor három további szegmens található, amelyeknél az internetezés képlete lényegesen összetettebb: az ezzel kapcsolatos ismeretek, a bizalom, illetve a világhálón elérhető tartalmak hasznossága eltérő súlya alakítja e csoportoknak az internethez fűződő viszonyát.

Az öt szegmens más és más marketing- és kommunikációs eszközök által motiválható: az elkötelezettek

sámára akciós internet-hozzáférés biztosítása, a világhálót ismerő, de azzal szemben kifejezetten bizalmatlan csoport esetében a bizalom kiépítése, az ismerethiánnyal bíró szegmens esetében pedig az online tartalmakat és szolgáltatásokat bemutató hirdetések lehetnek a hatékony megoldások az internet használók arányának növelése érdekében.

Az adatok forrása:

Az adatok a TNS Media Intelligence Kft. és az NRC Piackutató Kft. InterBus nevű kutatásának második féléves, 13 ezer fős adatbázisából származnak. A 15–69 éves lakosságra reprezentatív InterBus kutatás a hazai internet penetráció alakulásáról, az internetezők és a nem internetezők jellemzőiről, valamint az internet használat (és nem használat) motivációiról szolgáltat információt.

További információ és a teljes kutatási anyag megrendelése: www.nrc.hu

E(I)CDL

Már Kaliforniában is tudják

A lig néhány hete, május 25-én hallgathattuk ámulva-bámulva, hogy Portugáliában hogyan oldják meg a digitális szakadék egy nekifutásra történő átugrását. És most mit olvasunk?

Arnold Schwarzenegger, Kalifornia állam kormányzója ez év júniusában rendeletet adott ki a digitális írástudással kapcsolatban, amely megállapítja:

♦ Az informatikai írástudás Kalifornia állam versenyképességét alapvetően meghatározó tényező, amely a tudásalapú társadalomban egyre növekvő gazdaságélénkítő, beruházás-serkentő szerepet kap.

♦ Mindezt megerősítik az Információs Társadalom Világ-csúcsstalálkozóján (WSIS) elhangzottak is, amelyek szerint az informatikai írástudás általánossá válása nélkülözhetetlen a munka hatékonyságának növeléséhez, az életminőség javulásához és általában a versenyképesség javulásához.

♦ Még ha komoly felmérések meg is állapítják, hogy 10 kaliforniai közül hét fontosnak tartja, hogy legyen internet-hozzáférése, mégis hatalmas még a digitális szakadék a számítógépet használók és nem használók között. Ennek legfőbb okai között említhetők a következők:

– A kaliforniaiak mindössze 32%-a vallja magát jártasnak az internet-használatban.

– Nagyon nagy különbségek vannak a különböző etnikai csoportok és az egyes területek között az otthoni számítógép- és internethasználat arányait tekintve.

– Míg 2000 óta a fehérek és feketék körében nőtt a számítógép- és internethasználati arány (átlag 7–10%-kal, jelenleg 75–80%), addig a dél-amerikai származásúak esetében az arány változatlan (kb. 48%), az ázsiaiak pedig kevesebben élnek az internet adta lehetőségekkel, mint korábban.

A rendelet szerint az ICT alapképzettség egyéni szinten legalább annyira fontos, mint az írni, olvasni és számolni tudás, csak ezek ismeretében lehet valaki teljes értékű tagja az információs társadalomnak, csak így készülhet fel a munkaerő-piaci kihívásokra. Éppen ezért fontos, hogy minden kaliforniai állampolgár digitális írástudó legyen, és ennek fontosságát valóban fel is ismerje.

Mindezek alapján Arnold Schwarzenegger kormányzó úgy rendelkezett, hogy azonnali hatállyal fel kell állítani a Kaliforniai ICT Tanácsot, amelynek záros határidőn belül, legkésőbb 2009. december 31-ig ki kell dolgoznia Kalifornia állam digitális írástudás stratégiáját, és meg kell fogalmaznia a célok eléréséhez szükséges akciótervet: a digitális írástudás kerüljön be többek között a munkahelyi képzések közé, és legyen helye a tizenkét éven felüliek oktatásában is.

Reméljük, a stratégia épít majd az Egyesült Államokban egyébként már

elindított, de ott még viszonylag kevésbé ismert Nemzetközi Számítógép-használói Jogosítványra (ICDL), ami az ECDL Európán kívüli „testvére”.

Az ECDL Alapítvány legalább is mindent megtesz annak érdekében – mondta el Damien O’Sullivan, az Alapítvány írási ügyvezető igazgatója kérdésünkre válaszolva Pozsonyban,

ahol a szlovákiai vizsgaközpontok országos fórumán tartott előadást június 25-én. A fórumra a szlovák nemzeti ECDL iroda az NJSZT-t is meghívta, hogy első kézből tájékozódhassanak a szlovák kollégák a magyarországi ECDL-program sikeréről, újdonságairól.

A konferencián Szedlmayer Bea programmenedzser tartott előadást a szlovákok számára egyelőre kuriózumnak számító ECDL Select programról, valamint az NJSZT kezdeményezésére létrejött új, önálló ECDL modulokról. Az előadás után, amely összefoglalóját adta mindannak, amivel az NJSZT az ECDL programot bővítette (nemzetközi minőségbiztosítási rendszer, új modulok: képszerkesztés, elektronikus aláírás, vakok számára készített modul), Damien O’Sullivan külön elismerését fejezte ki a magyar ECDL program vezetőinek.

(szb.)

ECDL Kupa

A világhírű magyar vízilabda utánpótlásának támogatását célzó kezdeményezés első eseménye a szeptember utolsó hétvégéjén sorra kerülő egynapos vízilabda-torna, amelyet az NJSZT az UVSE Sportegyesülettel együttműködve rendez 17–18 évesek számára a margitszigeti Sportuszodában. Minden sport- és ECDL rajongót szeretettel várunk!

Szakmai szervezeteink

A Mesterséges Intelligencia Szakmai közösség szeretettel meghív minden érdeklődőt a következő egész napos interaktív előadására:

Topic Maps workshop

Időpont: 2009. július 21., kedd, 09:00–17:00

Helyszín: MTA SZTAKI, Budapest XI., Kende u. 13–17. K507 tanácsterem

Előadó: **Steve Pepper**, a Topic Map egyik legismertebb szakértője

Program:

1. Introductory lecture on the basic concepts of Topic Maps (*morning*)

2. Interactive workshop on developing an ontology and creating a topic map (*afternoon*)

Az előadás nyelve angol. A részvétel ingyenes, de mivel a helyek száma korlátozott, – ezért aki részt kíván venni, legkésőbb július 14-ig jelezze szándékát a laszlo.varga@sztaki.hu e-mail címen.

Az IKF híreiből

Bizalom és átverés

A médiában egyre-másra jelennek meg a hírek, de ismerősektől is mind gyakrabban hallunk bankkártya-visszaélésekről. Ilyen körülmények között nem csoda, ha az emberek egyre kevésbé bíznak a digitális tranzakciókban, ám vannak kezdeményezések a bizalom visszaállítására.

A bankkártyával elkövetett csalások között előkelő helyen állnak a pénzkidő automata (ATM) elleni támadások.

Trójaival a pénztárca ellen

Biztonsági szakértők nemrégiben például egy új, adatokat gyűjtő trójai programot, illetve annak számos variációját fedeztek fel a kelet-európai ATM-ekben. A rosszindulatú szoftver a bankkártyák mágnescsíkján tárolt adatokat, és a PIN-kódot rögzíti minden kártyánál, amelyet használtak az adott gépen. Egy speciális kártya behelyezésével a szoftver készítői hozzáférhetnek a felhalmozott információkhoz a számlanyomtatón keresztül, derült ki a SpiderLabs, a Trustwave biztonsági cég kutatói részlege, kutatásából. 2007 vége óta ráadásul már legalább 16-szor frissítették a kártyakönyv kódot.

Egy kis csalásért nem is kell külföldre menni, Magyarországon tevékenykednek vállalkozó kedvű emberek. A közelmúlt híre, hogy Szegeden 118 hamis bankkártyát foglaltak le három román állampolgárnál, miután a rendőrségre röviddel korábban jelezés érkezett az egyik bank biztonsági szolgálatától. A bank tájékoztatása szerint a gyanúsítottak több százezer forintot

próbáltak ekként eltulajdonítani, de nem jártak sikerrel.

A nőket jobban átverik

Virágzik a személyes adatokkal való visszaélés is. Az elkövetők ráadásul a célcsoport nemétől nem függetlenül tevékenykednek – legalábbis ez derül ki egy amerikai felmérésből, amely szerint inkább nőket szemelnek ki áldozatul, mint férfiakat. A tanulmány arra is rámutat, hogy a nőknek tovább tart a csalás következményeinek rendezése is, ám az eset után hajlamosabban viselkedésük megváltoztatására.

A megkérdezett nők 28%-a vallotta be, hogy éltek már vissza személyi adataival, míg a válaszadó férfiaknak csak 21%-át érte hasonló atrocitás. Egy másik tanulmány megállapította, hogy 1000 dollárnál nagyobb összeget a nők 17%-ától csaltak el, míg a férfiak esetében ez az arány 10%.

A nőket egyébként jobban is izgatja személyi adataik biztonsága, mint a férfiakat: a hölgyek 80%-a tart adatlopástól, míg a férfiaknál 60%-a fél ettől. Szakértők szerint ez a különbség arra vezethető vissza, hogy a nők hozzá megvásárlási döntéseiket, s problémás esetekben is gyorsabban határoznak.

Fő a bizalom!

Egy tanulmány szerint a személyazonossággal és a bankkártyákkal való visszaélés vezeti a fogyasztók digitális életével kapcsolatos féltelmek listáját. Ezek az aggodalmak még az olyan féltelmeket is lekörözik, mint a nemzetbiztonság és a járványok terjedése.

Ezt felismerve egy, a közelmúltban az internet jövőjéről tartott konferencián a Gemalto, a Microsoft, a Nokia és a Philips

olyan kezdeményezést jelentett be, amely az új digitális szolgáltatásokba vetett alapvető társadalmi bizalom elmélyítését célozza. Az európai állami és magánintézményekkel közösen kialakítandó jövőkép keretében megújítanák, illetve összehangolnák a két szektornak a problémára vonatkozó elképzeléseit. A fogyasztók bizalma ugyanis fontos a digitális szolgáltatások elfogadása és sikere szempontjából olyan ágazatokban, mint a távközlés, a kereskedelem, az egészségügy és a közigazgatás.

A magánélet sérelme és a cyberbűnözés nagyban visszavetheti a világ-gazdaság fejlődését.

A „Trust in Digital Life” nevű kezdeményezés több réteget fog át, beleértve a felhasználókat, a piacokat, a jogi és társadalmi aspektusokat, valamint a technológiát. S bár nincs egyszerű recept a bizalom megteremtésére, mégis a technológia lehet az a terület, amely szigorú azonosításkezeléssel, adattárolással és egyéb fejlesztéssel segíthet meggyőzni az érintetteket.

Segítség itthon

A szakemberek természetesen itthon sem pihennek, ha a digitális tranzakciók, szolgáltatások biztonságosabbá tételéről van szó. A Neumann János Számítógép-tudományi Társaságon belül működő Intelligens Kártya Fórum (www.hscf.net) is független szakmai tanácsaival segíti a hazai érdekelteket, és tagjai bevonásával részt vesz a szabványosításban annak érdekében, hogy az országban egységes és biztonságos rendszerek alakuljanak ki. Ehhez a munkához más szervezetek, cégek csatlakozását is várja az IKF.

Mártonffy Attila

Rendezvény – soroló

6. OGIK 2009

2009. október 28 – 30.

Győr,

Famulus Konferenciközpont

A z Országos Gazdaságinformatikai Konferencia immár 6. alkalommal kerül megrendezésre.

A 2009. évi OGIK különlegessége, hogy az IFIP CONFENIS konferenciasorozatának keretében, önálló szakmai sávként szervezzük, magyar és angol nyelvű előadásokra is lehetőséget adva.

A Konferencia pontos programjáról, az előadói, illetve részvételi jelentkezési feltételekről a Szervezőbizottság folyamatosan frissített tájékoztatást nyújt a GIKOF honlapján (www.gikof.hu).

A végleges programot a Programbizottság a benyújtott előadások alapján fogja összeállítani. Az előze-

tes tervek szerint részben külföldi előadókkal 3 – 4 plenáris előadásra, valamint szekció-előadásokra, és az aktuális kérdésekről szervezett műhelyvitára kerül sor.

Publikálási lehetőség

A Programbizottság konferenciafüzetben adja ki az összefoglalókat, a teljes cikkeket konferencia CD-n

bocsátja a résztvevők rendelkezésére, és lehetőséget nyújt a magyar nyelvű cikkeknek a GIKOF Journalban, az angol nyelvűeknek pedig a SEFBIS Journalban

(Palatia Kiadó), illetve az Enterprise Information Systems Journalban (Taylor and Francis) történő publikálására.

További információk és jelentkezés a konferencia honlapján található: www.gikof.hu.

Raffai Mária

Felhívás konferenciárészvételre

Előadással kapcsolatos határidők

Teljes cikk beküldése:

2009. 07. 15.

Elfogadás visszaigazolása:

2009. 07. 30.

A konferencia tervezett témái

- ◆ **1. gazdaságinformatika az EU országokban (meghívott külföldi előadókkal)**
- ◆ **2. módszertanok, IR-fejlesztési technológiák**
 - az IR-fejlesztés új aspektusai, vállalati és üzleti modellezés
 - modellvezérelt architektúra (MDA), modellező nyelvek és modelltranszformációs eszközök
- ◆ **3. innovatív megoldások és architektúrák**
 - szolgáltatásorientált fejlesztés (SOA)
 - adatbázis-technológiák, adattárházak
 - tudásmenedzsment, tudásbázisok
- ◆ **4. az IR-fejlesztés és -szolgáltatás speciális elméleti és gyakorlati kérdései**
 - követelményelemzés és -specifikáció; igények változásainak követése
 - informatikai projektek, IT-beruházások és megtérülésük, költség- és hatékonyságelemzés
 - vállalati és kormányzati IR (ERP, CRM, SCM stb.), intelligens megoldások, globális rendszerek
 - webtechnológiák, tartalomszolgáltatás, szemantikus Web
 - informatikai rendszerek menedzselése, újratervezés, integráció, minőség, biztonság, auditálás
- ◆ **5. gazdaságinformatikai szakemberek oktatása, képzése**
 - szakember-igény, IT-szakmaiság programja (I3P), elvárásokhoz illesztett képzés
 - eLearning-megoldások: programcsomagok, képzések, tananyagok

Folyamatos, friss tájékoztatás:

www.gikof.hu

CONFENIS '2009

28 – 30. of October, 2009.

Győr, Famulus Hotel,
Conference Centre

The Enterprise Information Systems International Conference on Research and Practical Issues of EIS (CONFENIS) is a primary international event of the IFIP TC8 Working Group 8.9. This program provides an opportunity for academicians and practitioners throughout the world to gather, exchange ideas, and present original research in the field of enterprise information systems. The CONFENIS' 2009 Conference is sponsored mainly by the International Federation for Information Processing (IFIP), TC8, and WG8.9 on Enterprise Information Systems, hosted

by the John von Neumann Computer Society (NJSZT) and locally organized by the Community of Scientific and Educational Forum on Business Information Systems (NJSZT – GIKOF) and the Széchenyi Istvan University.

Proceedings, Editors

The Organizing Committee will publish the Proceedings on CD, and if there will be demand enough for the printed version then OC manages the publishing at the Springer for extra charge of the proceedings book. The papers will be published in the IFIP Digital Library, and the extended reviewed version of the overall best papers will be published in a special edition of SEFBIS Journal (Palatia Publishing) or in the journal entitled Enterprise Information Systems (Editor: Taylor and Francis).

Raffai Mária

Call for Papers

Important Dates

Submission of camera-ready papers
15. 07. 2009.
Notifications of Acceptance
30. 07. 2009.

Call for Paper

The IPC invites authors to submit their original and unpublished works, analogy-based thinking hypothesis, innovations, experience-based reflections and ideas etc. in the potential fields listed below.

The themes and topics of interest include, but are not limited to:

- EIS development methodologies: analysis, modeling, design, implementation and testing
- enterprise architecture design and modeling; concepts and standards: modeling language (UML), model-driven architecture (MDA), component-oriented architecture, service-oriented architecture (SOA)
- business process and workflow modeling, integration, monitoring and management
- Enterprise Resource Planning (ERP); EIS and e-logistics, global e-supply chain management, supplier relationship management (SRM), customer relationship management (CRM)
- EIS concepts for specific domains (e.g. electronic and mobile commerce, and/or vertical domains such as production, services, finance, telecommunication, education, agriculture, transportation, healthcare, administration, government etc.)
 - inter-enterprise collaboration and virtual enterprises
 - technologies for collaborative enterprise computing
 - business intelligence, ontology, knowledge management related to EIS
- trust, security and privacy issues; quality assurance in enterprise computing
 - future generation enterprise information systems
 - applications, case studies, management issues

Detailed up date information:

<http://rs1.sze.hu/~raffai/confenis2009/>

Verseny – futás

Ifjúsági ünnepnap a vajdasági Topolyán

Négy évzáró eseményre szolt a Neumann János Vállalkozói Tudásháló Alapítvány, a Vajdasági Magyar Felnőttképzési Társaság és Szerbia Teleház Szövetségének a május végi meghívója:

- ◆ A Szövetség székházának bejáratánál elhelyezett Neumann János emléktábla megkoszorúzása,
- ◆ A 6. IT hétpróba eredményhirdetése,
- ◆ A Neumann-verseny vajdasági helyezettei pályázatainak bemutatója, valamint
- ◆ A kultúrák közötti párbeszéd elnevezésű második vajdasági – Tanuljunk az együttélést toleranciával és megértéssel!

– című pályázat eredményhirdetése. Az ünnepségen részt vett *Bábi Attila*, Topolya város polgármestere és Nagy Ferenc szabadkai magyar főkonzul.

Az összejövetelre körülbelül száz diák, szülő és tanár jött el.

A Neumann emléktábla koszorúzása alkalmából összejött népes gyülekezet előtt *Verbászi András* elnök beszélt röviden a Vállalkozói Tudás-

háló Alapítvány névadójának, Neumann Jánosnak az életművéről, példaképként állítva a vajdasági ifjúság elé. Utána *Nagy Ferenc*, *Bábi Attila*, valamint az NJSZT képviselőjében jómagam elhelyeztük koszorúinkat az emléktábla alatt.

Az IT hétpróba Szerbia Teleház Szövetségének „találmánya”. Hagyományosan októberben hirdetik meg a vetélkedőt, amire bárki jelentkezhet, az eredményhirdetést pedig a következő év májusában tartják.

A résztvevőknek ECDL feladatokat kell megoldaniuk, amiket a Teleház Szövetség oktatói értékelnek.

A hetedik évébe lépő versenyen mind a versenyzők, mind a szervezők a kezdeti lelkesedéssel vesznek részt ma is, amiért dicséret illeti a verseny „spiritus rectorát”, *Verbászi Andrást*, a Szövetség elnökét.

Örültem, hogy a topolyai eseményen ismét láthattam a tehetséges helybéli diákokat, akik nagy élvezettel mutatták be Szekszárdon díjat nyert munkáikat, és boldogan vették át az Alapítvány és a Szövetség emléklapját.

A harmadik vetélkedő, amit *Milorad Nesity*, Topolya község ombudsmanja vezetett – nekem is új volt. A vetélkedőre kb. 150 pályázat érkezett. A pályázó diákok két írást és fotót küldtek be

a szervezőkhöz, az egyiken pozitív, a másikon pedig negatív példát mutatnak be toleranciából és megértésből. Érdekes volt, hogy mind a kiskolások, mind pedig a nagyok között jó néhány díjazott roma gyermek is volt. Persze volt jó néhány megszívlelendő, pozitív tapasztalat is. Ez a verseny is kétnyelvű volt, magyar és szerb nyelvű diákok is vetélkedtek. Kellemes meglepetéssel tapasztaltam, hogy az elemista diákok milyen tiszta magyar nyelven adták elő az írásait. Még jobban örültem annak, hogy ezek az aprócska emberek milyen választékosan beszélnek, és helyesírási hibák nélkül írnak. Ezen azért csodálkoztam, mert a nagyobb diákok maganyelv-tudása az övéknél jóval gyengébb volt. Azt hiszem, rájuk már nagyon hat az asszimiláció, az iskolában kötelező szerb nyelvű oktatás és a szerb környezet.

Tanulságos, szép napot rendeztek a vendéglátók Topolyán.

Kovács Győző

LOGO ORSZÁGOS SZÁMÍTÁSTECHNIKAI TANULMÁNYI VERSENY 2008/2009

IV. kategória

Hely.	Tanuló	Iskola	Város	Oszt.	Felkészítő tanár
1.	Sebők Márton	Földes Ferenc Gimn.	Miskolc	10	Csató Endre
1.	Lipécz Ádám	Árpád Vezér Gimn.	Sárospatak	10	Szedes László
1.	Kiss László	Árpád Vezér Gimn.	Sárospatak	11	Szedes László
4.	Erdős Gergely	Batthyány Lajos Gimn.	Nagykanizsa	9	Erdősné Németh Ágnes
4.	Miglász Dániel	Bárdos László Gimn.	Tatabánya	10	Kovácsné Németh Sarolta

III. kategória

1.	Weisz Gellért	Fazekas Mihály Gimn.	Budapest	8	Pásztor Attila
2.	Csutorás Robin	Pásztorvölgyi Ált. Isk. és Gimn.	Eger	7	Széplakiné Józsa Erika
3.	Borsik Gábor	Arany János Ált. Iskola	Gyöngyös	7	Juhászné Gambár Mária

II. kategória

1.	Almási Péter	Arany János Gyakorló Ált. Isk.	Debrecen	6	L. Varga Éva
2.	Leitereg Miklós	Barcsay Jenő Ált. Iskola	Szentendre	6	Herczeg Katalin
3.	Erdős Márton	Batthyány Lajos Gimn.	Nagykanizsa	5	Erdősné Németh Ágnes

A legkisebbek (I. kategória) versenyen kívül indultak. A győztesek és helyezettek könyvjutalmat kaptak.
Teljes eredménylista: www.njszt.hu

MAHATMA GANDHI

Nincs semmi, ami oly mértékben pusztítaná a testet, mint az aggodalom, és ha valaki hisz Istenben, akkor szégyellheti magát, hogy bármi miatt aggodalmaskodik.

Szabadságot szenvedés nélkül nem lehet kivívni.

A vallások különböző utak, amelyek ugyanoda vezetnek.
Mit számít, hogy külön úton járunk, ha a célunk közös?

A szeretet lángjaiban a legkeményebb vasnak is meg kell olvadnia.
Senki sem téríthet el engem ettől a meggyőződéstől, mert a tapasztalat tanított meg rá.

Ha igazad van, megengedheted magadnak, hogy megőrizd a nyugalmaid.
Ha nincs igazad, nem engedheted meg, hogy elveszítsd.

Először megtűrnék téged, azután nevetnek rajtad, később harcolnak ellened, majd győzől.

Egy nemzet nagysága azzal mérhető, ahogyan állataival bánik.

A megbocsátás az erősek erénye, a gyengék sohasem bocsátanak meg.

A szemet szemért az egész világot vakká teheti.

Fájdalmasan tudatában vagyok tökéletlenségeimnek, s ebben a megismerésben rejlik minden erőm.

A jól végzett munka egyetlen jutalma az, hogy elvégezheted.

Először magadban kell létrehozni a változást, amit a világtól követelsz.

Úgy tűnik, sokkal nehezebb legyőzni a láthatatlan szenvedélyeket, mint fegyverrel meghódítani a látható világot.

Hitünknek valljuk, hogy a megtorlás a lét törvénye.
Holott létünk törvénye: önmagunk legyőzése.

Minden ország kultúrája lengje körül házamat, de egyik sem szakítson el szülőföldemtől.

Éljél úgy, mintha holnap meghalnál, de tanulj úgy, mintha örökké élhetnél.

A különbség a között, amit megteszünk és amire képesek lennénk, megváltoztatná a világot.

Élet az e-mail előtt

Móra Ferenc

A gellérthegyi távirgány

Zsófia napja volt, felhőtlen, nevetős májusi szerda, a palatinus-gyerekek háborúsdit játszottak a várkert csenevész bodzái közt, és a legkisebb princ, Sándor Leopold Ferdinánd hadvezéri göggel jelentette az apjának az ablakon keresztül, hogy a bitorló le van győzve.

A bitorló Napóleon volt, azaz hogy Anton, az Oskolapiaci Bierhuber borbély mezítlábas fia — aki hason fekve nyúlt el a fűben, a hátán Hermina főhercegnő ült, nehogy a bitorló újabb kísérletet tegyen a világ rendjének felforgatására. Amire különben a jámbor Anton nem is mutatott semmi szándékot, várta türelmesen az érdem jutalmát. Tudniillik, ha engedte magát legyőzetni, akkor a palatinus mindig egy ezüst hatost dobott le neki az ablakból. Amiből látnivaló, hogy Anton talán nem volt akkora hős, mint Napóleon, de mindenesetre okosabb ember volt nála.

Ezen a napon azonban a palatinus nem vette tudomásul a Habsburg-ház győzelmét. Komoran ült az esztergályozott lábú íróasztal mellett, amely fölül bátyjaurának, a császárnak hermelines képe nézett rá. Nagy halom felbontott levél hevert előtte, friss posta, amit reggel hozott a bécsi futár, szépen rendbe szedve ábécé szerint. Bartal, Eötvös, Géczy, Jósika, Teleki, a főméltóságú magyar királyi udvari kancellária tagjai Bécsben, csupa aranyfényű, ősi magyar név. (A budai helytartótanács tagjait Stankovitsnak, Privitznek, Sorsichnak, Echierlingnek hívták.)

Három levelet külön tett a palatinus. Az mind a három a nyughatatlan Széchenyi gróffal foglalkozott, akit már megint fölforgató szándékon kaptak a konfidensek.

Az első levelet Malonyay báró írta, az alkancellár. Arra figyelmezteti alázatosan a palatinust, hogy megbízható jelentés szerint a nevezett gróf a szilveszteri bálon a sárga giletmellényhez vörös szélű ingfodrot tett fel. Márpedig a sárga mellény vörös inggel a karbonárik viselete. A hírhedt Caracosa, akinek csak most ütötték le a fejét Nápolyban, még a vérpadra is ilyenben ment. Széchenyinek most még csak az ingfodra vörös, de ha a fenséges úr kurtábbra nem fogja a magyarok gyp-lőjét, az egész inge megvörösödik.

A második levelet revisnyei gróf Revczky Ádám írta, a királyi udvari fő-kancellárius, bizodalmas meghittséggel. Tomala Ferdinánd pesti litográfus Straussfedern cím alatt Strauss-valceket adott ki, s a füzet címlapján egy struccmadár látható, csőrében a magyar címerrel. Mármint mindenki tudja, hogy a megkeveredett mágns sűrűn megfordul a Tomala boltjában, ennélfogva biztos, hogy ő ajánlotta neki a magyar címeres struccmadarat. Világos célzás a politikai szisztémára.

A harmadik levelet maga Metternich írta. Ő Felségének a külső dolgokra ügyelő minisztere. (Ilyen szép magyar titulusa volt akkor a birodalmi kancellárnak.) Egy különös alakú pisztolynak a rajzát küldte meg a kancellár a nádornak, amelyet a bolond gróf a Nemzeti Kaszinóban mutogatott azzal a megjegyzéssel, hogy ezt csak kancellárok számára találták ki. A kancellár ugyan bármikor szívesen feláldozza életét őfelségéért és az ausztriai státusért, mindazáltal a nádor őfelsége érthetőnek fogja találni, ha legkisebb szolgálja felhívja legmagasabb figyelmét erre a veszedelmes hóbortosra, mint egy készülő konspiráció fejére.

– A kék úristenre Bajorországban! – gyűrte össze a levelet a palatinus, aki magyarul érzett, de németül káromkodott, amikor a szolgálattelvő secretarius bejelentette Lenhossék Mihályt, az öreg protomedicust.

A protomedicus olyan közegészségügyi miniszterféle volt száz évvel ezelőtt, mert akkor még szükségesnek tartották, hogy ilyen is legyen. Nagytudományú orvos és szokimondó, nyers-nyakas ember volt Lenhossék, aki a helytartótanácsban is rá mert ütni az asztalra, mikor

nem akartak törvényt hozni a himlő ellen való oltásról.

– Nem vezet az jóra, ha a gyarló ember az Isten dolgába ártja magát – ellenkezett Klobusiczky, a kalocsai érsek.

– Megengedem – hajolt meg az országos főorvos –, mert az Isten szándéka szerint eminenciád se ülne most az ország tanácsában, mint kalocsai érsek, hanem káposztát ültetne Klobusicban mint plébános.

A palatinus tudta a protomedicusról, hogy háziorvosa Széchenyinek, és legmeghittebb baráti körébe tartozik. Hirtelen elébe tartotta a Metternichet rettetgető rajzot.

– Domine professor, látott-e már ilyent?

– Hát hogyne láttam volna – vont vállat a professor. – Éppen tegnap kaptam egyet Széchenyi gróftól, hogy vigyem haza a Jóska fiának játszani.

– Igazán? Ilyent? – csapta össze a palatinus a kezét. – De hát tudja, domine professor, hogy micsoda ez?

– Ez? Ez tobáktöltőgető pisztoly, fenség. Az ember reggel megtömi tobákkal, belespicceli az orrába, és el van látva egész napra. Angol praktika, a múlt esztendőben benne volt az Ofener Zeitungban is.

– De hát... de hát – hüledezett a palatinus –, mért mondta akkor az a Széchenyi, hogy ez csak kancellárnak való?

– Azért, mert csak a kancellároknak van olyan üres fejük, hogy annyi tobák elférjen benne.

A palatinust rázta a kacagás. Szívből nevetett, mint a csiklandozott gyerek, s csak akkor hagyta abba, mikor kétségbeesett visítás hallatszott föl a kertből. Bierhuber Napóleon ugyanis elunván a piculavarást, föltámadott a szövetséges hatalmak ellen, és oly erőlesen szétütött a szent szövetség közt, hogy a kisprincnek eleredt az orra vére.

– Hé! Du Spitzbub! – fenyegette meg az ablakból a palatinus a borbélygyereket.

Anton el akart illanni, de a lovagias ellenfél belekapaszkodott a kitlijébe, s felkiabált az ablakba:

– De papa, Anton azért haragszik, mert nem adta meg neki a piculáját.

– Habet rectum – mosolyodott el a palatinus, és kivett az asztalfiából három ezüsthatóst. De aztán meggondolta a dolgot, és egyet visszatett. A másik kettőt ledobta a gyerekek közé, és ezzel megadván az alapot a béketárgyalásokra, kezét összedörzsölve fordult a protomedicus felé:

– Mi újság a városban, illustrissime?
– Fenség – hajolt meg az orvos –, nagy a sokadalom az utcákon. Kegyeskedjék kitekinteni, milyen nagy a nyüzsgés a Generál rétjén.

– Aha, mi van ott? Bolhaszínház? Azt megnézzük.

– Ma van a gellérthegyi távirgány bemutatása. Ha fenségednek tetszenék...

– Wie heisst? Tá-vir-gány? – tagolta a palatinus.

– Telegrafáló masinéria. De a hazai hírlélok távirgánynak írják. Ma tesz vele próbát a generál-stáb.

– Jó, azt mi is megnézzük.

Csak a henyedolmányt (így magyarosította Döbrentey spectabilis a schlafrokkot) cserélte föl a palatinus fehér kerek köpönyeggel, s leballagott a két úr a várból. A Parádé-piacon Pálffy Fidél csatlakozott hozzájuk, a tárnokmester, az Urak utcájában Mérey, a perszonális.

A tárnokmester pénzügyekhez nem értett ugyan – hiszen azért volt rábízva az ország kasszája –, de szenvedélyes numizmatikus volt. Most is egy ezüst érmet kotort elő a dókája zsebéből.

– Aeginai drachma, fenség – mondotta büszkén a palatinusnak.

– Hol szerezte méltóságod?

– Lateráti uram boltjában.

– Akkor nem aeginai. Őkegyelme falsificator.

– Esküt tett rá, hogy Sirmiumból való.

– Akkor nem is drachma.

– Ő maga találta.

– Akkor azt sem hiszem el, hogy érem.

A két úr eldisputált Lateráti uram drachmáján, úgy, hogy észre sem vették, mikor már fönt voltak a Gellért tezején. Splényi generális meg a budai hadikormányzék referensei fogták ott körül az ifjú urat, aki egy két öl magas pózna körül mesterkedett. A pózna felső végébe három léckar volt illesztve, amiket az ifjú ember kötelekkel mozgatót jobbra-balra, lefelé, fölfelé, előre, hátra, olyan serénykedéssel, hogy patakzott az arcán a verejték.

Az ifjú embert Andrean Károlynak hívták, a veje volt Nagy Eugénnek, a magyar udvari kamara regisztrátorának, és „jeles tudományos műveltségű úrnak” mondták a magyar „hírlélok”. A telegráf masina nem az ő találmánya volt, ő csak javított rajta. Az első optikai telegráfot a francia forradalom ötödik évében állította föl Chappe páter egy hetven kilométeres vonalon Párizs körül, és az első telegram, amit e

világon föladtak, üdvözlét volt a forradalmi konventnek. A konvent persze megbukott, a forradalom is megbukott, de a Chappe-telegráf néhány évtized alatt egész Európában elterjedt. Még Oroszországba is eljutott, csak éppen két állam nem vette be – a Habsburg-monarchia és Törökország.

Andrean Németországban ismerkedett meg az optikai telegráffal, amelynek eredeti alakjában negyvenöt ingó léce volt – a léceket éjjel lámpák helyettesítették –, s így a kezelése sok bajjal járt. Andrean azt állította, hogy neki három jelzőléc is elég, mert annyival is kényelmesebb le lehet adni az ábécé minden betűjét.

– Nem értem én ezt – csóválta a fejét a palatinus –, hát kinek integet ez az ifjú úr ezzel a háromágú akasztófával?

– Kegyeskedjék fenséged a Szép Juhászné felé nézni, ott van felállítva a másik stáció, éppen négyezerháromszáz ölnyire ide. Talán ezen az okuláron keresztül!

Az okuláron keresztül csakugyan jól látszott a Szép Juhászné nyerge fölött a másik háromágú pózna, sőt az is látszott, hogy az éppen úgy kapálódzik, mint a gellérthegyi.

– No ez derék dolog – bölintott a palatinus. – Most már csak azt szeretném tudni, hogy lehet ezzel beszélgetni.

– Jelentse ön a társának, hogy a nádorispán úr offensege itt van! – parancsolta Splényi Andreannak.

Andrean hol az egyik kötelet rándította meg, hol a másikat, a lécek fölémelkedtek és lecsapódtak, az egyik jobbra, a másik balra lendült, pár szempillantatig tartott az egész.

– Most jön a válasz. Kegyeskedjék fenséged az okuláron át figyelni, hogy milyen mozdulatokat tesznek a lécen. Én majd ezen itt feljegyzett alfabetum alapján meg fogom fejteni a jegyeket – mutatott a távirgász egy krikshkrakszos papírlapot.

– Vivat értzherceg Josef, vivat Hungaria! – ez volt a Szép Juhászné válasza.

– Őt secundum – nézte az óráját a generális.

– Bámulatos találmány – álmélkodott a palatinus, aztán elnevette magát, és rákacsintott Lenhossékra. – Ez még a tobáktöltögető pisztolynál is külön, ugye professzor?

Andrean felhasználta a palatinus jókedvét, és mindjárt átnyújtotta neki „a bécs-budai távirgány rajzolatlyát”. Kimutatta benne, hogy Budától Bécsig

két mérföldenként tizenhét telegráf-állomásra volna szükség. Egyik a másikkal adná tovább a jeleket, s négy minutum alatt megtenné az utat az üzenet Budától Bécsig.

– És vissza? – kérdezte a palatinus.

– Vissza???? – jött zavarba a feltaláló.

– Természetesen vissza is négy minutum alatt.

– Nem lehet – mosolygott a palatinus. – Bécsnek közelebb van Buda, mint Budának Bécs. Azt én jobban tudom, domine.

Mindazonáltal kegyesen átvette a memorandumot, és biztosította gráciájáról a telegráfost.

– Kötelességünknek esmérünk mindent megtenni, hogy hazánk a pallérozott európai tartományok közé emelkedjék.

Udvari fogat várta a palatinust a Gellért tövében, de csak lépve bírt menni a kocsis tolongó tömegben. (Száz évvel ezelőtt majdnem hatvanezer lakosa volt már Pest-budának.)

Alig ért be a dolgozószobájába a nádor, megint udvari futárt jelentettek. Jakob volt, a császár privát futárja.

– Értesítem fenségedet – írta a császár –, hogy némely nyughatatlan elméjű emberek a telegráf masina nevű újítással meg akarják zavarni házunk birodalmának nyugalma is. Bécsben elutasítva, valószínűleg a fenséges testvérünkre bízott tartományban is kísérleteket fognak tenni. Mivel ezen jakobinus találmány a népek között csak a köznyugtalanosság előmozdítására szolgáló eszköz lenne, elvárjuk fenségedtől, hogy ezen rebelliós újításnak útját állandja.

A palatinus arcán mosoly vonaglott keresztül.

– Ecce! Nem mondtam, hogy Bécshez közelebb van Buda, mint Budához Bécs! Azzal széthasította „a bécs-budai távirgány rajzolatlyát”, és az asztal alá vágta.

– Megyek, gyerekek! – kiáltott le az ablakon a várkertbe, magára véve a henyedolmányt.

Mielőtt azonban lement volna, megállt egy percre a hermelines kép előtt, és értzherceg Josef, a palatinus, sok keserűséggel megcsóválta a fejét, és egy csepp pajkossággal ráöltötte a nyelvét öfelségére, I. Ferencre, ausztriai császárra és jeruzsálemi, magyar, cseh, lombardiai, velencei, horvát, tót, dalmát, galíciai, lodomériai és illíriai királyra.

A győztes

Mikor a **győztes** követ el hibát, azt mondja: „Hibáztam”, és megtanulja a leckét.

*Mikor a **vesztes** követ el hibát, azt mondja: „Nem az én hibám”, és másokra hárítja a hibát.*

Egy **győztes** tudja, hogy az ellenségesség a legjobb tanító.

*Egy **vesztes** áldozatnak érzi magát az ellenségesség előtt.*

Egy **győztes** tudja, hogy cselekvéseinek az eredményei tőle függenek.

*Egy **vesztes** a balszerencse létezésében hisz.*

Egy **győztes** sokat dolgozik, de sok szabad időt is teremt saját maga számára.

*Egy **vesztes** mindig egy „nagyon elfoglalt” személy, akinek még az övéi számára sincs ideje.*

Egy **győztes** szembeszáll a kihívásokkal.

*Egy **vesztes** kitér előlük és nem mer szembeszállni velük.*

Egy **győztes** ígéretet tesz, szavát adja és meg is tartja azt.

*Egy **vesztes** ígéreteket tesz, de nem ad semmi biztosítékot, és amikor hibázik, csak igazolásokat keres.*

Egy **győztes** azt mondja:

„Jó vagyok, de még jobb leszek”.

*Egy **vesztes** azt mondja: „Nem vagyok éppen olyan rossz, mint sokan mások”.*

Egy **győztes** meghallgat, megért és válaszol.

*Egy **vesztes** csupán várakozik, míg rákerül a sor, hogy beszéljen.*

Egy **győztes** tiszteli azokat, akik többet tudnak, mint ő, és megpróbál tanulni tőlük valamit.

*Egy **vesztes** ellenkezik azokkal, akik többet tudnak, mint ő, és csak a hibáikat veszi figyelembe.*

Egy **győztes** valamivel többért érzi felelősnek magát, mint csupán a munkájáért.

*Egy **vesztes** nem vállal fel semmit és mindig azt mondja: „Csupán a munkámat végzem”.*

Egy **győztes** azt mondja: „Kell létezzen egy jobb út, hogy megcsináljam...”.

*Egy **vesztes** azt mondja: „Mindig így csináltam”.*

Egy **győztes** a megoldásnak egy része.

*Egy **vesztes** a problémának egy része.*

Egy **győztes** azt veszi figyelembe

„hogyan néz ki a fal összességében”.

*Egy **vesztes** „a téglát” veszi figyelembe, „amit el kell helyezzen”.*

Forrás: INTERNET

Idén is, immár harmadszor:
Digitális Esélyegyenlőség Konferencia!
Jegyezze elő már most 2009. november 26-át!